

تهاتر بدهی‌ها بار مالی برای دولت ندارد

ابراهیم بهادری
مشاور عالی رییس اتاق
بازرگانی تهران

انتظاری که همواره بخش خصوصی نسبت به بودجه سال ۹۷ کل کشور از دولت و مجلس شورای اسلامی داشت این بود که با توجه به کمبود نقدینگی برای تولید و پایین آمدن قدرت نقدینگی واحدهای تولیدی، دولت فکری برای مطالبات خود به پیمانکاران بخش خصوصی کند تا این بخش هم بتواند در مقابل، بدهی‌هایی که به دولت و نهادهای دولتی دارد را بپردازد. به همین دلیل قرار شد در جلسه‌های مشترک دولت، مجلس و فعالان اقتصادی، این موضوع به صورت جدی پیگیری شود. به همین دلیل بدهی دولت به بخش خصوصی در بودجه دیده شود که این امر خوشبختانه انجام شده است و امیدواریم چون مجوز به دولت داده شده دولت این امر را اجرایی کند. تکلیف نیست ولی مجوز داده شده که با بدهی بخش بانکی یا به پا شود. این یک قدم مثبت است که اگر ما بدهی بخش دولتی را بدهیم و بانک‌ها بدهی را به بانک مرکزی پرداخت کنند تسویه خوبی انجام می‌شود که شبکه بانکی راه می‌افتد و بخش خصوصی هم از تحرک و رونق برخوردار می‌شود. مطلب دوم این است که برای مشوق‌های صادراتی در بودجه تصمیم گرفته شده که ۱۳۰۰ میلیارد تومان اعتبار اختصاص داده شود.

به هر حال ما منتظران این بود که با توجه به اینکه نرخ ارز نیز به شکل فعلی درآمد و افزایش یافته است، دولت تشویق بیشتری برای صادرات غیرنفتی در نظر بگیرد که این بی‌تعادلی اقتصادی از نظر ارزی از بین برود.

مطلب سوم، کوچک شدن حجم دولت است که ما توقع داشتیم حداقل تکالیفی را که برای دولت در نظر گرفته شده به کوچک شدن آن منجر شود؛ این در حالی است که سهم دولت در اقتصاد حداقل باید ۱۵ درصد در پایان سال‌های برنامه ششم توسعه، کم شود. این به تدریج خود را باید در بودجه نشان دهد که تا به امروز اثر زیادی در این زمینه مشاهده نشده است.

امیدواریم دولت و مجلس بتوانند برای این موضوع، فکری کنند. تهاتر بدهی‌های دولت با بخش خصوصی، به هیچ عنوان بار مالی بر دوش دولت نخواهد گذاشت چرا که پیشنهاد این است که بدهی دولت به بخش خصوصی و بانک‌ها، به بدهی بانک مرکزی تبدیل شود که پایه پولی نیز تغییر نکند.

منبع: مهر

بازنشستگان تامین اجتماعی را هم در یابید

یک فعال کارگری می‌گوید دستمزد سال آینده کارگران باید به سمتی برود که قدرت خریدشان را بیشتر و سفره آنها را رنگین‌تر کند. او از هیات‌امانی سازمان تامین اجتماعی خواست در جهت همسان‌سازی حقوق بازنشستگان تامین اجتماعی وارد عمل شود.

رحمت‌الله پورموسی در گفت‌وگو با ایسنا با اشاره به همسان‌سازی حقوق بازنشستگان دولت، اظهار کرد: انتظار ما این است که بازنشستگان تامین اجتماعی را هم در یابند و همسان‌سازی حقوق برای آنها هم انجام شود زیرا در حال حاضر تا ۷۵ تا ۸۰ درصد بازنشستگان تامین اجتماعی حقوق حداقلی می‌گیرند و از عهده تامین هزینه‌های زندگی بر نمی‌آیند.

وی افزود: هیات‌امانی سازمان تامین اجتماعی باید در این جریان وارد شود و همسان‌سازی حقوق بازنشستگان را دنبال کند. تامین اجتماعی تشکیلی عمومی و غیردولتی است که دولت فقط باید نقش نظارتی بر آن داشته باشد و اجازه دهد متولیان سازمان که صاحبان اصلی‌اش کارگران و بازنشستگان هستند، وارد عمل شوند.

این فعال کارگری در ادامه به بحث کاهش قدرت خرید کارگران که وزیر کار در روزهای اخیر بر آن تاکید کرده بود، اشاره کرد و گفت: وزیر کار خود از بدنه کارگری است و بیش از همه از درد کارگران خبر دارد. امروز همه مسئولان می‌دانند که وضع قشر کارگری ضعیف است و باید حمایت شود اما از آن طرف، بحث بنگاه‌های اقتصادی را مطرح می‌کنند و می‌گویند اگر حقوق بیشتر از حد متعارف اضافه شود و بنگاه‌ها کسش نداشته باشند تعدیل نیروهای کار رخ می‌دهد.

پورموسی افزود: حقوق کارگر واقعی نیست و فاصله زیادی بین مزد فعلی و مزد واقعی وجود دارد. اگر قرار است در تولید به کیفیت برسیم و بنگاه‌ها بهره‌ور شوند، باید حقوق کارگر را بهبود ببخشیم تا انگیزه لازم برای کار را داشته باشد.

او گفت: در چند سال گذشته که جلسه‌های شورای عالی کار با حضور وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی تشکیل شده، رویکرد جلسه‌ها به این سمت بوده که به بحث معیشت کارگران پرداخته و فاصله بین مزد فعلی و دستمزد واقعی کم شود. تغییراتی هم نسبت به سال‌های قبل اعمال شده و منکر آن نیستیم اما فاصله به قدری است که به چشم نمی‌آید. از این رو، برای سال آینده دستمزدها باید به سمت بالا بردن قدرت خرید کارگران و کمک به سبب معیشت آنها برود.

عکس: مهدی کاره‌ای

«گسترش صنعت» جریان جابه‌جایی سرمایه‌های خرد بین بازارهای مالی و اقتصاد مولد را بررسی کرد

فرار سرمایه از تولید با سیاست‌های متضاد

سیدمحمدحسن سیدزاده
industry@sanatnewspaper.com

اگر کلاف سردرگم سرمایه را در بازارهای مالی دنبال کنیم ریشه مشکلاتی همچون برهم‌ریختگی بازار ارز، سوداگری موسسه‌های مالی و اعتباری غیرمجاز و... به سرمایه‌های خرد ختم خواهد شد. شاخص حمایت از سرمایه‌های خرد در کشور به عنوان یکی از شاخص‌های مؤثر بر ارزیابی بهبود محیط کسب‌وکار در وضعیت مناسبی قرار ندارد. براساس آخرین آمار بانک جهانی در سال ۱۹۶(۲۰۱۸)، ایران در شاخص حمایت از سرمایه‌گذاران خرد با امتیاز ۳۳ در رتبه ۱۷۰ از میان ۱۹۰ کشور جهان قرار دارد. بر همین اساس نیز مسعود کرباسیان، وزیر امور اقتصادی و دارایی خبر از تهیه لایحه حمایت از سرمایه‌گذاران خرد داده تا جذابیت بورس برای جذب این سرمایه‌ها افزایش پیدا کند هر چند سیاست‌های دیگر وزارت امور اقتصادی و دارایی و بانک مرکزی در طول هفته‌های گذشته که با افزایش ۳۰ درصدی سود سپرده بانکی از طریق انتشار گواهی سپرده همراه بوده با این حمایت‌ها در تضاد است.

چرخه نادرست سرمایه‌های خرد

بازارهای بانکی در اقتصاد ایران همواره محل امنی برای سرمایه‌های خرد بوده و بخش قابل توجهی از این سرمایه‌ها را جذب خود کرده‌اند. انباشت سرمایه‌های خرد در نظام بانکی مشکلاتی را برای اقتصاد کشور به وجود آورده که مانع از رسیدن این سرمایه‌ها به بخش مولد اقتصاد شده است. دولت نیز برای بهبود این عارضه اقتصادی به کاهش سود سپرده‌های بانکی اقدام کرد اما هموار نبودن بسترهای مولد اقتصاد و محیط کسب‌وکار باعث شد تا آشفتنگی در بازارهای پولی و مالی افزایش پیدا کرده و سرمایه‌های خرد سرگردان به سمت بازارهای پولی حرکت کنند. همین رویه باعث شده تا دولت اسیر یک چرخه غلط شود و برای اصلاح آشفتنگی‌های موجود با اجازه صدور اوراق گواهی سپرده با سود ۲۰ درصد سرمایه‌های خرد را دوباره به سمت نظام بانکی بکشاند.

نظام بانکی بر مبنای کسب‌وکار خرد نیست

وحید شقاقی، اقتصاددان و عضو هیات‌علمی

وحید شقاقی: دولت اذعان می‌کند در تلاش برای حمایت از سرمایه‌گذاران خرد است اما یک‌شبه ۳۰ درصد نرخ سود بانکی را افزایش می‌دهد

آلبرت بغزیان: زمانی که دولت سود سپرده را کاهش می‌دهد اما سود تسهیلات تغییر نمی‌کند در چنین شرایطی جذابیتی برای حرکت به سمت اقتصاد مولد وجود ندارد

محیط کسب‌وکار عامل فرار سرمایه

شقاقی مهم‌ترین مانع را مشکلات کسب‌وکار و موانع در بخش اقتصاد کلان عنوان و اظهار کرد: نبود شفافیت در قوانین و مقررات، انحصار، فساد، رانت و بروکراسی‌های پیچیده عاملی است که در اقتصاد کلان مانعی برای جذب سرمایه‌های خرد است. فضای کسب‌وکار ایران در شرایط مطلوبی قرار ندارد. این در حالی است که کشورهای همسایه وضعیت به مراتب قوی‌تری دارند.

کشورهای خلیج فارس همچون قطر و امارات رتبه کسب‌وکارشان بین ۳۰ تا ۵۰ و ترکیه رتبه‌اش حدود ۷۰ است.

وی با بیان اینکه ایران در شاخص رقابت‌پذیری نیز وضعیت مناسبی ندارد، اظهار کرد: در مجموع محیط اقتصاد کلان ایران برای سرمایه‌گذاری مناسب نیست و ساختار اقتصادی کشور برای توسعه کسب‌وکارهای خرد و متوسط طراحی نشده است.

قانون کارآمد هست اما اجرا نمی‌شود

عضو هیات‌علمی دانشگاه تهران با اشاره به تصمیم دولت مبنی بر تدوین لایحه حمایت از سرمایه‌گذاران خرد گفت: قانون کارآمد به اندازه کافی در کشور وجود دارد اما مشکل اجرا نشدن آنهاست. دولت اگر می‌خواهد از سرمایه‌گذاران خرد حمایت کند باید قانون بهبود محیط کسب‌وکار، ساماندهی نظام سود، ارتقای شفافیت اقتصادی و رقابت‌پذیری و... را اجرا کند.

کمبود قانون در این زمینه وجود ندارد اگر این قوانین به خوبی اجرا و از اتخاذ سیاست‌های متضاد جلوگیری شود می‌توان سرمایه‌ها را به جای سوق دادن به بازارهای غیرمولد و سوداگر به سمت بازار سرمایه سوق داد. مکانیزم این بازار براساس جذب سرمایه‌های خرد تعریف شده است.

سپرده‌گذاری منبع درآمد نیست

آلبرت بغزیان، اقتصاددان و عضو هیات‌علمی دانشگاه تهران نیز در گفت‌وگو با «گسترش صنعت» درباره ساختار بازارهای موزای ایران و حرکت سرمایه خرد به سمت نظام بانکی گفت: در تمام دنیا پس‌انداز

دانشگاه تهران در گفت‌وگو با «گسترش صنعت» درباره سیاست‌های جذب سرمایه‌های خرد به تولید گفت: چندین عامل اصلی در جذب سرمایه‌های خرد به تولید و تشکیل کسب‌وکارهای خرد ایجاد مانع می‌کنند.

بخشی از این موانع به عملکرد نامطلوب نظام بانکی برمی‌گردد، نظام بانکی کشور بر مبنای حمایت از کسب‌وکارهای خرد و متوسط فعالیت نمی‌کند زیرا نگاه غالب در این سیستم نگاهداری است، با این نگاه نیز حمایت از کسب‌وکارهای خرد صرفه اقتصادی ندارد.

وی با اشاره به اینکه دومین مانع، مدیریت نرخ سود در اقتصاد ایران است، افزود: در ساختار اقتصادی کشور شاهد نرخ سودهایی هستیم که نظام تولید هیچ‌گاه در نرخ بازگشت سرمایه نمی‌تواند با آنها به رقابت بپردازد.

بانک مرکزی پس از سال‌ها نرخ سود سپرده را کاهش داد اما در نهایت چند روز پیش برای مقابله با بحران دلار به وسیله اوراق سپرده سود نظام بانکی را به ۲۰ درصد بازگرداند.

نرخ بازگشت سرمایه تولید زیر ۱۰ درصد

این اقتصاددان افزود: کدام بنگاه تولیدی به‌ویژه بنگاه‌های خرد توان کسب سود ۲۰ درصدی را دارد؟ این در حالی است که نظام بانکی سود ۲۰ درصدی خود را بدون ریسک و بدون فعالیت پرداخت می‌کند. سیستم نرخ سود به نحوی طراحی شده که به سرمایه اجازه حرکت به سمت تولید را نمی‌دهد. نرخ بازگشت سرمایه تولید زیر ۱۰ درصد است. شقاقی با تاکید بر اینکه حمایت از سرمایه‌گذاران خرد با بهبود کسب‌وکار محقق خواهد شد، گفت: دولت اذعان می‌کند در تلاش برای حمایت از سرمایه‌گذاران خرد است اما یک‌شبه ۳۰ درصد نرخ سود بانکی را افزایش می‌دهد.

طبیعی است هر کسی که در بازار سرمایه نیز سهام داشته باشد می‌فروشد و اوراق گواهی سپرده بانکی خریداری می‌کند.

جزو منابع درآمدی نیست و فقط به عنوان محلی امن برای پس‌انداز است به همین دلیل بانک‌ها سود چندانی نیز پرداخت نمی‌کنند اما در ایران سپرده‌گذاری نوعی سرمایه‌گذاری قلمداد می‌شود و یکی از بازارهای سرمایه‌گذاری برای منبع درآمد است.

این اقتصاددان با اشاره به بازارهای موزای بانک ایران که شامل بازار ارز، سکه، خودرو و... می‌شود، گفت: زمانی که خرید و فروش خودرو ۱۶ درصد سود دارد طبیعی است اگر سود سپرده کمتر از ۱۵ درصد باشد رغبتی برای سرمایه‌گذاری وجود نخواهد داشت به همین دلیل دولت برای جذب سرمایه‌های سرگردان در جامعه دوباره سود را افزایش داد تا منابع جذب بانک‌ها شود.

انگیزه سرمایه‌گذاری تولید

بغزیان با اشاره به عوامل تاثیرگذار بر روند تولید و انگیزه سرمایه‌گذاری در صنایع گفت: سود تسهیلات در این مسیر بسیار تاثیرگذار است؛ زمانی که دولت سود سپرده را کاهش می‌دهد اما سود تسهیلات تغییری نمی‌کند در چنین شرایطی جذابیتی برای حرکت به سمت اقتصاد مولد وجود ندارد.

کاهش سود تسهیلات به رونق تولید کمک خواهد کرد؛ کاهش سود تسهیلات در گرو کاهش سود سپرده و کاهش سود سپرده نیز در گرو کاهش بازدهی بازارهای موزای همچون سکه، ارز و خودرو است.

زمانی که به صورت دستوری سود سپرده کاهش پیدا می‌کند جریان سرمایه به سمت بازارهای موزای می‌رود. بنابراین تنها کاهش سود سپرده برای حرکت جریان سرمایه کافی نیست و نرخ سود تمام بازارها باید کاسته شود. رونق بازار سرمایه نیز به طور کلی از شرایط واقعی اقتصاد تاثیر خواهد گرفت.

بنا بر این گزارش، با وجود آنکه دولت از حمایت از سرمایه‌گذاران خرد خبر می‌دهد، سیاست‌هایی که در عمل اتخاذ کرده با این حمایت‌ها در تضاد است. دولت برای کنترل بازار ارز و خروج نقدینگی از این بازار به انتشار اوراق گواهی سپرده با سود ۲۰ درصد اقدام کرده؛ سیاستی که شاید آرامش ارزی را در پی داشته اما این موضوع دوباره تولید را متضرر خواهد کرد. آن گونه که سیاست‌های دولت تاکنون نشان داده تنها قربانی چرخه غلط بازارهای پولی و مالی کشور، تولید است و سیاست‌های مقطعی باعث شده جریان سرمایه هیچ‌گاه ریسک تولید را نپذیرد و فقط بین بانک و بازار ارز و طلا در جریان باشد.

رایزنی ایران و اسپانیا درباره راهکارهای همکاری صنعتی

براساس آخرین آمارهای ارائه‌شده در پایگاه خبری «یورواسنت» وابسته به کمیسیون اروپا، بررسی مبادلات تجاری ایران و اتحادیه اروپا

در دو سال گذشته روند رو به رشد روابط اقتصادی را تایید می‌کند. مبادلات تجاری ایران و اتحادیه اروپا در سال ۲۰۱۵ میلادی ۷ میلیارد و ۶۸۹ میلیون یورو بود و در سال ۲۰۱۶ میلادی به ۱۳ میلیارد و ۷۴۴ میلیون یورو افزایش یافت.

براساس این گزارش، واردات اتحادیه اروپا از ایران در سال ۲۰۱۶ میلادی با رشد ۵۱۴ برابری نسبت به سال قبل از آن روبه‌رو شد و به ۴ میلیارد و ۴۹۶ میلیون یورو رسید. براساس این گزارش، فرانسه بزرگترین واردکننده کالا از ایران در سال ۲۰۱۶ میلادی بود به طوری که واردات این کشور از ایران در این سال با رشد ۲ برابری نسبت به سال پیش از آن به یک میلیارد و ۳۵۰ میلیون یورو رسید.

ایتالیا با واردات یک میلیارد و ۴۹۹ میلیون یورویی در رتبه دوم قرار گرفت و اسپانیا با ۸۷۰ میلیون یورو از این نظر سوم شد.

شیوه همکاری صنایع ایران و اسپانیا در دیدار با مقام‌های اتاق بازرگانی و کنفدراسیون صنایع این کشور اروپایی با مدیرکل امور بین‌الملل سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران (ایدرو) بررسی شد.

به گزارش سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران، علی عراقچی در این دیدار توان و فعالیت‌های ایدرو در زمینه‌های مختلف از جمله صنایع ریلی را ارائه کرد.

جوزه وینسنت گونزالس، مدیر بین‌الملل اتاق بازرگانی اسپانیا، در این دیدار درباره همکاری صنایع دو کشور و چگونگی سرمایه‌گذاری در بخش‌های مختلف از قبیل نفت و گاز، خودرو، کشتی‌سازی و آموزش مدیران صنعتی توضیح داد.

در این مذاکرات مقرر شد موضوع‌هایی مانند امضای توافقنامه همکاری دو جانبه، چگونگی همکاری و سرمایه‌گذاری و فاینانس پروژه‌های همکاری بررسی شود.